

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

A BACS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBOI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:

Dr. MAYER NÁNDOR.

Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Berlini felfogás Kossuth Ferenc eljárásáról.

A „Magyarország“ november 24. számában fenti cím alatt a berlini „Zukunft“-ból idézve a következőket közli:

Aehrenthal első győzelmét fényre és jelentőségre nézve jóval felülmúlja a második: a hallatlan megkerülő menetelés után a magyarok felett vívott győzelem. Ez valóban nehéz munka volt, melynek ravasz elvégzése még a Habsburg-háztól is hálát érdemel. A kettős monarchia a függetlenségi pártnak ifjú és fiatalosan skrupulusok nélkül való hatalma alatt, mint valami zsibbasztó lidérenyomás alatt nyögött. Azoknak az embereknek zsarnoksága alatt volt, akik önálló vámterületet, önálló jegybankot és magyar vezényszót követeltek és akik csak az Ausztriával való perszonáluniót akarták eltérni. Ez a hatalom most le van rombolva: a párt szétszakadt és a tegnapi vezér, Kossuth Ferenc a bécsi kívánságok heves szószólója lett.

Most már Justh nincs az elnöki székhelyen és Kossuthnak, aki csak egy századnak parancsnoka, az a leghőbb vágya, hogy a császári kegy fényében sütkérezhessen és hogy közösségekben a hatvanhetesekkel, akik ellen egykor oly borzasztó háborút vívott, a kormányon maradhasson. Most már a bécsiek utja tisztára van söpörve és ezt azokkal a tanácsokkal, hogy az embereket vergődni és izzadni kell hagyni, — Aehrenthal gróf vitte keresztül. Ausztriának szüksége van a németek és szlávok egyesült erejére, hogy Magyarországgal méltó megegyezést köthessen. És ez a megegyezés annál inkább fontos, mert Ausztria-Magyarország már holnap két irányban dúló háború előtt állhat.

Mily épületes, lélekemelő, megható dicséret Kossuth Lajos fiának! Micsoda leleplezésről tesz tanúságot a „Zukunft“, midőn azt hirdeti, hogy Kossuth Ferenc elpártolásával és saját nagy pártjából való kilépésével e pártban rejlett *hatalmat* csak azért engedte megtörni, mert „leghőbb vágya volt, hogy a császár kegyfényében sütkérezzen.”

„Megtörte Kossuth Ferenc a párt hatalmát és a bécsi kívánságok heves szószólója lett!”

Hát van-e magyar állampolgár, aki a „Zukunft“ ezen közlésére meg ne döbbenjen? Hát csakugyan való igaz az, hogy Kossuth Lajos fia végleg megfélemedezett nagy édes atyjának, Magyarországot oly sokat szenvedett s a hontalanságban oly sokat túrt atyjának elveiről s azokat szegre akasztotta azok után is, miket a nemzet gazdasági önállóságának s így első sorban a nemzeti önálló banknak kivívása érdekében Aradon és Cegléden hangoztatott? Leg-

jobb alkalom a német lap cikke és felfogása arra nézve, hogy belátva nemzetének vele szemben elfoglalt álláspontjának helyességét, azokat, akik őt a lejtőre vitték, ott hagyja, ott hagyja azt a tábort, mely még az 1867. évi kiegyezés végrehajtását sem követeli már, mely beéri azzal, hogy a császár parancsa és akarata a nemzetnek törvénybe iktatott gazdasági berendezkedés önállósításával szembe helyezkedjék.

Kossuth Ferenc immár a külföld előtt úgy van odaállítva, mint a saját nagy 48-as és függetlenségi pártja egységének megtörője, ki elveihez, melyeket oly sokszor hangoztatott, csak azért lett hűtlen, mert nem a nemzeti érdeket, hanem az osztrák akaratot kívánta érvényesíteni. Szomorú ez a külföldi nézet!

Valóban nehéz a magyar nemzetnek ezt a csalódást elviselni, mert a Kossuth-névvel a nemzet jogainak érvényesítését kapcsolta össze s midőn a volt pártvezér ezen jogok érvényesítésének lehetőségét opportunisták semmi biztosítékkal meg nem erősített indokból vagy üres ígéretek folytán a messze jövőbe iparkodik kitolni, a nemzet őt már nem követheti.

És ehhez járul még az a bizonyos „capliztatás“, amelyről már maga a „Pesti Hirlap is november 21-iki számában felháborodással „Rossz politika“ című vezércikkében a következőket írja:

A bécsi udvar sokszor panaszkodik, hogy a magyar nemzetben kevés a dinasztikus érzés. És íme, ma kísült, hogy ennek legfőképpen maga az udvar az oka. Úgy látszik, maga az uralkodócsalád nem ért kellőképpen ahhoz, hogy jó dinasztikus politikát csináljon. Mert az a taktika, amit most a magyar nemzet képviselőivel szemben követ a korona, a lehető legrosszabb politika a dinasztia szempontjából.

Nem is lehet a magyar nyelvben kellő kifejezést találni ennek az eljárásnak a jellemzésére. Ékes osztrák nyelven „capliztatásnak“ lehet azt nevezni, amit a lemondott kormánnyal s magával egész Magyarországgal most Bécsben csinálnak.

Ma ismét „koronatanács“ volt Bécsben. Közel két óra hosszan keresztül tanácskoztak miniszterei magával a királlyal. A függő kérdések egész komplexumán végiggázoltak. S a vége mégis csak az az egy mondat, amely igazán alkalmas volna egy operette kuplé-refrainjéül: öfelsége a döntést fentartotta magának. Addig tartogatta magának a király a döntést, míg feldőlt Magyarországon minden és se királyi, se isteni hatalom helyre nem állítja a békét király és nemzet között.

Mi előre megjósoltuk, hogy a keddi koronatanács nem fog végleges eredménnyel végződni. De azért még sem voltunk elkészülve erre a *merevségre, sőt konok makkasságra, amely Bécsben elébe áll minden nemzeti törekvésünknek.* Meg kell ugyanis állapítanunk, hogy miniszterainknek nemcsak sok nehézséggel kell megküzdeniök, hanem őszintén szólván nagyon sok komisszággal is. Tessék csak végigolvasni egy pár magyarellenes bécsi lap csaholását. Micsoda dübvel rontanak nekünk és a raffinátabbak mennyi furfanggal árukkodnak ellenünk a koronánál. Szinte csodálkozni lehetett volna, ha ily körülmények között eredményt tudott volna felmutatni a mai koronatanács.

A kibontakozás halogatása meghozta Bécs számára azt a kedvező eredményt, hogy a nagy 48-as többség megbomlott. Ez a siker, úgy látszik, fejükbe szállt a bécsi köröknek. Most már úgy tetszik nekünk, mintha a gutaütésre akarnak berendezni politikájukat. Tán arra számítanak, hogy ha még tovább „capliztatják“ a magyarokat, akkor a jótékony guta agyonüti az összes magyar politikusokat és nemzeti pártjukat s akkor aztán a Bécs előtt meglapult nemzetnek nyakára hághatnak.

Bécs politikai tekintetben a csalások és csalódások városa. Csalódnia fognak, ha azt hiszik, hogy Magyarországgal mindent meg lehet csinálni. Úgy látszik, alaposan félreértették azt az előzékenységet, amit Kossuth Ferenc, Apponyi Albert stb. a békés kibontakozás érdekében tanúsítottak. Most már talán azt tetelezzik fel róluk az udvarnál, hogy mindenre vállalkoznak és mindent meg is tudnak valósítani?!

Kettős csalódás lesz ebből. Először is senkinek sincs joga föltételezni olyan államférfiakról, mint Kossuth, Apponyi, Andrássy és Wekerle, hogy a király szép szeméiert mindenre vállalkoznak. Beesületes nemzeti program nélkül ők cserben fogják hagyni az udvart. Azonban, föltéve, de meg nem engedve, még hogyha vállalkoznának is a kormányalakításra üres politikai tarisznyával, még ők sem volnának mindent keresztülvinni Magyarországon.

Ha mindjárt nem is értünk egyet a szó szerinti közölt cikk végkövetkeztetésével, mert hiszen tudjuk, hogy az április óta tartó „kibontakozás“ nehézségeit Wekerle, Andrássy álláspontja szüite, kik az önálló nemzeti bankot s ezzel az önálló gazdasági berendezkedést nemcsak nem támogatták, hanem elleneztek, — kétségtelenül megállapítható, hogy Kossuth Ferenc ismert állásfoglalása nélkül a nemzet kívánságait a 48-as függetlenségi párt egysége a megvalósuláshoz közelebb hozta volna.

És mit nyert Kossuth Ferenc a 67-es politikushoz történt csatlakozásával? Meghurcoltatást, „capliztatást“, ami annyit jelent, hogy Bécsbe kell szaladnia, mihelyt hívják, hogy a Kossuth kultuszt hamis világításba he-

lyezni engedte, hogy a pártegység megbontása a bécsi szarvakat megnövesztette.

Saját személyére nézve Kossuth Ferenc ép oly szabad akarattal rendelkezik, mint bármely honpolgár, csak hogy azokat az elveket, melyeket az általa vezetett többségi párt programja megalkotott, neki elhagyni egy percre sem lett volna szabad, mert a nemzet meg nem engedheti, hogy e párt politikáját Kossuth Ferenc megakassza.

A nemzetnek kötelessége a Kossuth Lajos nevéhez esatolt nemzeti érdekeket akkor is megvédeni, illetve Kossuth Lajos programjának a 48-as és függetlenségi nagy párt által elfogadott és átvett részeit főleg a nemzeti önálló gazdasági berendezkedést illetőleg — mely most aktuális — akkor is érvényesíteni, ha ezt Kossuth Ferenc nélkül is kénytelen megtenni, mert ha Kossuth Ferenc a bécsi „capliztatás”-ban megalázást nem lát és az így ráncigált kormányból kilépni és hangoztatott elveit, a párt programját érvényesíteni nem akarja, ne hivatkozzék arra se, hogy a közte és az általa vezetett anyapárt között csak egyedül az a különbség, hogy ő a nemzeti önálló gazdasági berendezést alkalmasabb, — magyarul bizonytalan időre — kitolja, egyebekben az anyapárttal mindenben érez s annak elveit fentartja.

Az ország már betelt frázisokkal. Lépjen ki Kossuth Ferenc a kormányból, erre most van bő alkalma, vagy adjon új programot a Kossuth pártnak, de a 48-as és függetlenségi párttal magát ily eljárás után ne azonosítsa.

Láthatja immár Kossuth is, hogy a bécsi udvar politikája: a hatalom, a gőg és az imperializmus; a nemzet? az csak eszköz, adóalany, melyet a nagyhatalmi örület kiszípoloz. Láthatja és meggyőződhetik a lefolyt „koronatanács” következményeiből, hogy a nemzet részére még sok lemondás árán sem szerzhet kooperált barátjaival — engedményt, vivmányt, — holott világos törvények szerint ezekhez a nemzetnek joga van: hát vajjon nem-e mindegy a nemzetre nézve, ha teljesen passzív magatartást tanusít, de a parlamentben megakadályozza az abszolutizmust, a törvénytelen kormányzást?

Akkor volna nagy a „nemzeti” kormány, ha helyét elhagyná és a nemzethez fordulna szózatával, rámutatva a türelemre, igyekezetre, körültekintésre, melyet követett, de melyet az udvar mereven visszautasított. Egynek kellene lenni valamennyinek, de főleg a nagy pártnak, mely 3 és fél évi többségi volta dacára az ígéretek folytán többet áldozott a molochnak, mint előtte bármely más parlamenti többség.

Hagyja ott Kossuth Ferenc a bárosnyszéket, térjen vissza dicső atyjának

szelleméhez s az elszenvedett megaláztatást a nemzet többsége fogja helyette megtorolni — törvényes alakban és eszközökkel.

A nemzet vigyázni fog, hogy a 48-as és függetlenségi pártot Kossuth Ferenc pártja meg ne tévessze.

Városi közgyűlés.

Zombor, november 27.

Közepes érdeklődés mellett tartotta meg Zombor város törvényhatósági bizottsága tegnapra hirdetett rendkívüli közgyűlést.

A közgyűlés tárgysorozatának egyetlen érdekes pontja a belügyminiszternek az a leírata volt, melyben közli a város közönségével, hogy a király *Fernbach* Károly főispánt saját kérelmére felmentette állásától. Ezzel kapcsolatban felolvasták a közgyűlésen a volt főispán bucsuzó levelét is, amelynek önérzetes hangja a közgyűlés tagjaira igen jó benyomást tett.

Hauke Imre polgármester három óraker nyitotta meg a közgyűlést. A jegyzőkönyv vezetésével *Gyurisits* György főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzésével pedig dr. *Agyics* János aljegyzőt bizta meg.

A főispán elbucsuztatása.

Hauke Imre polgármester: A közgyűlés tárgysorozatának első pontja a magyar királyi belügyminiszter intézkvénye apatini *Fernbach* Károly urnak főispáni állásától történt felmentése tárgyában, ezzel kapcsolatban most nevezettnek bucsuzó levele.

Gyurisits György főjegyző: A belügyminiszter a következő leíratot intézte a város közönségéhez, (olvassa):

A sz. kir. város közönségének, Zombor. Őcsászári és apostoli királyi felsége folyó 1909. évi november hó 13-án kelt legfelsőbb elhatározásával előterjesztésemre *Fernbach* Károly Bács-Bodrog vármegye és Zombor sz. kir. város főispánját ezen állásától saját kérelmére legkegyelmesebben felmenteni méltóztatott. Erről a város közönségét ezennel értesitem. Budapest, 1909. évi november hó 16-án. *Andrássy* s. k.

A volt főispán a következő bucsuzólevelet intézte a törvényhatósági bizottsághoz, (olvassa):

Tekintetes Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottságának, Zombor.

Ő császári és apostoli királyi felsége engem Zombor szab. kir. város főispáni állásától saját kérelmemre felmenteni méltóztatott. Ezzel a ténnyel megszakadt köztem és a törvényhatósági bizottság között a hivatalos kapocs, amelynek minél bensőbbé, erősebbé tételen főispáni működésem egész ideje alatt őszintén és teljes örömmel fáradoztam.

Főispánná történt kinevezetésem idejére esik Magyarország politikai életének egy nevezetes változása, ami feladatomat sokszor nehezé tette. Amde nyugodt lélekkel és öntudattal mondhatom, hogy a legjobb akarral törekedtem a nehézségek legyőzésén, békés egymást tiszteletben tartó városi kormányzás fentartásán; mindig a szívenem feküdt a nép érdekeit szem előtt tartó jó és gyors közigazgatás és a város előhaladása.

Azt is nyugodt öntudattal állíthatom, hogy székfoglalóm alkalmával kifejtett kormányzati és politikai programom minden egyes pontjához mindvégig hű maradtam, amint azt megígértem. Megváltozni pedig se nem tudtam, se nem akartam. És ezért felémelt fővel távozom e diszes helyről, mint olyan férfi, aki kötelességét hiven teljesítette és aki megtántorodás nélkül ment a maga útján előre.

De ha voltak nehézségeim, voltak őszinte örömeim is. A tekintetes törvényhatósági bizottság szíves támogatása és sokszor megnyilatkozó szeretete bőségesen kárpótolt fáradságos munkámért. Őszinte örömmel tölt el az a tudat is, hogy a város és lakóinak érdekében minden tölem telhetőt elkövettem és hogy ez irányú tevékenységemet nem egyszer siker koronázta.

Amidőn hálás, meleg szívvel, a támogatásért őszinte köszönetem kifejezése mellett bucsuzom mint főispán Zombor város törvényhatósági bizottságtól, tisztí karától és egész közönségétől, engedjék meg, hogy ezután mint egyszerű polgár hasonló közéleti és politikai nézetekkel és elvekkel szolgálhassam szeretett városomat. Zombor, 1909. évi november hó 18-án. *Fernbach* Károly s. k. (Éljenzés)

Az állandó választmány a következő határozati javaslatot terjeszti elő: (Olvassa.)

A belügyminiszteri intézkvény tiszteletteljesen tudomásul vétetvén, figyelemmel arra, miszerint azon sokoldalú tevékenység, melyet őméltósága mint e város főispánja, ennek társadalmi terén kifejtett, azon érdeklődés és jóindulatu támogatás, melyet mint a kormánynak képviselője e város törekvései és haladása iránt tanusított, nagy mértékben elősegítették ezen város közügyeinek rendezését, kulturális fejlődését és haladását; mindaz, ami rövid idejű főispánsága alatt ezen törvényhatóságnál létesített és ami tervbe vétetett, — városunk javára, közművelődési, erkölcsi és anyagi érdekeink előmozdítására irányult: Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága, amidőn apatini *Fernbach* Károly urnak a város törvényhatóságánál viselt főispáni állásától való megváltását tudomásul veszi, egyuttal őméltóságának városunk anyagi és szellemi jólété érdekében kifejtett tevékenységeért, a város közönsége iránt tanusított kiváló jóindulatért és a város ügyeinek meleg fölkarolásáért hálás köszönetét nyilvánítja s egyben magát továbbra is jóindulatába ajánlja.

Ezen határozat apatini *Fernbach* Károly ur őméltóságával jegyzőkönyvi kivonat útján közzölni rendeltetik. (Éljenzés.)

A közgyűlés ezt a határozati javaslatot egyhangu lelkesedéssel elfogadta.

Egyéb ügyek.

A közgyűlés megalakította ezután a városi földadó bizottságot. A bizottságba 12 rendes és 12 póttagot választottak meg. Rendes tagok lettek: *Bosnyák* József ifj., dr. *Falcione* Árpád, *Frey* Imre, dr. *Buják* József, *Georgievits* Koszta, dr. *Konyovits* Dávid, dr. *Nikolits* György, *Polzovits* István, dr. *Scheer* Ármán, *Ugry* Mihály, *Veszolovszky* Péter és dr. *Krónits* István. Póttagok: dr. *Bikár* Vojin, *Bosnyák* Tóbiás, *Falcione* Gusztáv, dr. *Fraticsevits* Aszt Vince, *Józich* György, *Dzsinit* Marián, *Konyovits* Mladen, *Kalmár* Pál, *Radanov* Pelagits Ackó, *Szimendits* Száva, *Vujits* János (Braca) és *Thum* Adolf.

A kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta a berkocsi iparról alkotott szabályrendeletet. A közgyűlés a jóváhagyást tudomásul vette.

Hasonlóképen tudomásul vette a közgyűlés a bíráló választmány jelentését, melylyel a virilisták jövő évi névjegyzékét bemutatta.

A Belvárosban *Szlávy* Elemér elhalálása folytán megüresedett egy törvényhatósági

bizottsági tagsági hely. Ennek betöltése végett a választás határnapján december 11-ikét tüzte ki a közgyűlés. Választási elnöké dr. Falcione Nándort, helyettes elnöké Lippert Ferencet választották meg.

Tudomásul vette a közgyűlés, hogy a tanács Kossuth Lajos hamvainak az emlékére emelt mauzoleumban való elhelyezése alkalmából Budapesten tartott ünnepségeken két tanácstaggal képviseltette a város közönségét és a sirra koszorút helyezt.

Megalkotta a közgyűlés még a városi kórház ügyviteli szabályzatát, azonkívül a zombori ref. egyházközség részére iskola-fenntartási segély címén 1402 koronát, a női kereskedelmi tanfolyam céljaira pedig 1000 korona segélyt szavazott meg. Végül meghirdette dr. Tibor Ervin zombori orvos oklevelét.

A közgyűlés négy óra tájban ért véget.

H I R E K.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Timkó Nesztor okleveles tanítót a sajkásszentiváni állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki.

Obstinárválasztás a Belvárosban. A péntek délutáni városi közgyűlés határozata folytán december 11-én új városatyát választanak a belvárosi választók a januárban elhunyt Szilágyi Elemér helyébe. A függetlenségi párt tegnapelőtt tartotta meg jelölő értekezletét. Az értekezlet határozata szerint a függetlenségi párt hivatalos jelöltje *Krizmanits* Imre lesz. A 67-esek a múlt évben kisebbségben maradt dr. *Grüner* Samu volt bizottsági tagot léptetik fel.

Megbízás. Az igazságügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a szabadkai ügyesség vezetésével dr. Loydzel Kálmán lugosi ügyészt bízta meg.

Zombori küldöttség Kossuth hamvainak át-helyezésénél. Nagyszabasu országos ünnepély keretében helyezték át csütörtökön Kossuth Lajos hamvait az emlékére emelt díszes mauzoleumba. Az ünnepélyre Budapest közönsége Zombor városát is meghívta. A városi tanács határozata folytán városunk közönségét a budapesti ünnepélyen *Latinovits* Szaniszló és *Spányol* József tanácsosok képviselték, akik díszes koszorút helyeztek Kossuth Lajos sírjára. A Bács-Bodrog Megyei Irodalmi Társaság és a Zombori Magyar Iparvédő Egyesület koszorúját *Vértési* Károly tette le.

Adomány. Dr. Városey Gyula kalocsai érsek az óbecsei zárdaiskola kibővítéséhez és átalakításához 15,000 korona hozzájárulási összeget adományozott.

A kereskedelmi alkalmazottak estélye. A zombori kereskedelmi alkalmazottak estélye december hó 4-én a polgári kaszinó összes termeiben lesz megtartva. Az estély alkalmából a zombori műkedvelők köre nagy kabaratot rendez a következő műsorról: 1. A bizottság előtt. Irta: Molnár Ferenc. Előadják: Matarits István és dr. Müller János. 2. Fráter nőtiak. Éneklő cigányzene kísérettel: Zsuffa Margit. 3. Drágaság. Irta: Molnár Ferenc. Előadják: Knipl Teruska, Zsuffa Margit, dr. Scheib Károly és dr. Müller János. 4. Személyenyek az angol költőkből. Szavalja: Matzitz Margit. 5. Elsején. Irta: Molnár Ferenc. Előadják: Zsuffa Margit és dr. Müller János. 6. Aktok. Tervezte: Faust. Bemutatják: Knipl Teruska és dr. Müller János. 7. Kiméletesen. Irta: Molnár Ferenc. Előadják: Matzitz Margit és dr. Müller János. 8. Műsoron kívüli számok. Rendező és conferencier: dr. Müller János. Belépti díj 1 kor. 60 fillér. Az előadás kezdete pontban 8 órakor, vége fél 10 órakor. Előadás után tánc. Szünóra alatt csinos nyereménytárgyak lesznek kisorsolva. Jegyek előre válthatók: Weidinger S. és Zs. és Spitzer Sándor üzletében.

Kinevezés. Az igazságügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Stametz Dezső szabadkai kir. járásbírói díjnyokot a szabadkai kir. törvényszékhez irnokká nevezte ki.

Református istentisztelet. A zombori református gyülekezet folyó évi december hó 5-én délelőtt 11 órakor az ág. ev. imaházban istentiszteletet tart. — Arany Gusztáv, lelkész. Kozma László, e. k. főgondnok.

Halálozás. Özv. Martonffy Károlyné, Bács-Bodrog vármegye volt főispánjának, Martonffy Károlynak özvegye tegnap hajnalban hosszas betegeskedés után meghalt.

A „Zombori Troubadourok” estélye. A zombori troubadourok estélyüket, mely a múlt idényben a farsang legsikerültebb mulatsága volt, 1910. évi január hó 8-án rendezik a vármegye palota termeiben. Az előkészítő munkálatok már folynak.

Szélhámoság sorsjegyekkel. Márton Sándor zombori gazdalkodó feljelentést tett Kovács Márton ellen, hogy száznegyven koronáját elsikkasztotta. Kovács rábeszélte Mártont, hogy vegyenek közösen egy sorsjegyet. Márton 140 koronát át is adott Kovácsnak, aki elhitette vele, hogy megvette a sorsjegyet. Par hónap múlva a szabadkai Kereskedelmi és Iparbanktól értesítést kapott Márton, hogy sorsjegye tízezer koronát nyert. A bank levele Kovács ügyes csalásának volt az eredménye, aki az újságokból látta, hogy melyik sorsjegy nyert és Márton nevében a nyerő sorsjegy iránt érdeklődött a banknál. A bank levele után Márton fel akarta venni a nyereséget, Kovács azonban 2200 korona illeték lefizetését kívánta. Márton előtt gyanus volt Kovács viselkedése és az illetéket nem akarta neki átadni. Kovács erre, miután Márton nagyon sürgette a nyereség fölvetelét, megszökött Zomborból. Hasonló módon csapta be Kovács Hadrina János zombori földbirtokost is. Hadrinával elhitette, hogy egy svájci Vöröskereszt sorsjegye 180.000 koronát nyert és hogy ennek felvételéhez 1220 kor. illeték lefizetése szükséges. A nagy nyereséget azonban csak Eszéken lehet fölvenni és Kovács ajánkozott is a nyereség fölvetelére. Hadrina nem bízott Kovácsban és vele küldte a feleségét. Kovács bement az egyik eszéki bankba és ott egy olyan sorsjegy után érdeklődött, amelyikről az újságokból tudta, hogy nyert 180000 koronát. Hadrináné ezután gyanútlanul átadott 1220 koronát Kovácsnak, hogy fizesse le az illetéket. Kovács a pénzt átvette és megszökött. A károsultak panaszára a zombori rendőrség megindította a nyomozást. A nyomozás kiderítette, hogy Kovácsot tulajdonképpen Szalay Mártonnak hívják és hogy szabadkai illetőségű. Ez alapon a szabadkai rendőrség is megindította a nyomozást.

Eltűnt fegyencnő. Tormai Mihályné szül. Tóth Vasvári Katalin adai napszámos asszony mintegy három évvel ezelőtt annyira bántalmazta a férjét, hogy annak eltört a karja és örökre munkakeptelenné lett. A szabadkai törvényszék a brutális asszonyt 6 évi fegyházra ítélte el. Tormai Mihályné az ítélet után rögtön meg is kezdte büntetésének leülését Márianosztrán. A legyház nagyon megtörte az asszonyt, aki annyira jól viselte magát, hogy igazságügyi miniszteri engedéllyel feltételes szabadságra bocsájtották. A szabadságát Tormai Mihályné Adán a férje mellett töltötte. A nyomorék ember látása annyira bántotta a fegyencnőt, hogy megszökött Adáról. Torma Mihályné előkerítésére a esendőrség széleskörű nyomozást indított.

Tífuszjárvány Magyarokanizsán. A magyarokanizsai városi főorvos jelentése szerint a külsőségeken a tífusz járványszerűen lépett fel. Megállapították, hogy a veszedelmes kórt a nyitott kutak vizének élvezete okozza.

A korcsmáros büntetése. Felmerült konkrét tényből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a magyar királyi belügyminiszter, hogy az a korcsmáros, aki italműveket zálogba adott tárgyak ellenében hitelben szolgáltat ki, a korcsmai hiteltől szóló 1883. évi XXV. törvény cikk 26. §-a alapján nem büntethető.

Lábas Gyula szabadlábbon. A szabadkai kir. ítélőtábla ötös tanácsa szabadlábbon helyezte a szabályai telekkönyvi tagosítás ügyében letartóztatott Lábas Gyulát. A táblai vádtanács rendelkezését tudatták az ujvidéki vizsgálóbíróval, aki nyomban szabadlábbon helyezte Lábast.

Tragikus halál. Vidákovich János 28 éves földmivest évek óta mint csendes örültet ápolták a szabadkai közkórházban. A betegség teljesen megbénította a szerencsétlen embert. Rídeg István ápoló szerdán fürdeni vitte a magával tehetetlen Vidákovichot. A fürdőszoba az elmebeteg közös kórtermének közvetlen szomszédságában van és így minden zaj áthallatszik a kórteremből a fürdőbe. Amíg Vidákovich a fürdőben volt, a kórteremben levő betegek valami fölött összevesztek és egymást ütlegelni kezdtek. A zajra, az örülték kiáltozására az ápoló otthagya Vidákovichot és átment a kórterembe, hogy rendet teremtsen a betegek között. Néhány perc alatt Rídeg lecsillapította a betegeket és visszatért Vidákovichhoz, hogy kivigye a fürdőből. Vidákovich közben a víz alá bukott és amikor az ápoló visszajött hozzá, halott volt. Az előhívott kórházi orvosok már csak a beállott halált konstatálhattak. A kórházigazgatóság följelentésére a rendőrség Rídeg István ellen megindította az eljárást.

Aki a sineken alszik. A paliesi vasúti állomás közelében Kovács Demeter juhász a subájába burkolózva a sinekre feküdt le és nem vette észre a nemsokára arra haladó szegedi vonat közeledését. A mozdony vészjelzéseire Kovács a utolsó pillanatban vette észre a veszedelmet s legurult a sinekről, azonban lábait már nem kaphatta el idejében s a mozdony kerekei mindkettőt levágták. Kovács sérülése életveszélyes.

Kályha eladás. Egy új, igen szép, nagy cserépkályha, mely 800 kbm. területet képes befűteni, meteor égőszerkezettel, tehát szénrel is fűthető, jutányos áron eladó. Címét megmondja e lap kiadóhivatala. 269—3—3

SZINHÁZ.

Kedd.

Sophus Michaélis mély pszichológiával megírt színműve, a **Forradalmi nász** gyönyörködtetett bennünket.

Alaine de l'Estoile-t és Ernest des Tresailles-t, akik rokonok is, édes apjuk még életükben eljegyezték. Amidőn a francia forradalom a legnagyobb arányokat öltötte s a rojalisták a szomszédos hatalmakkal szövetségbe a királyság visszaállítása érdekében dolgoztak, Ernest márki megérkezik Trionville várába, hogy mielőtt a köztársaságiakkal harcba menne, Alaine-nel esküvőjét megtartsa. A fiatalok a nászlakománál ülnek, amikor a köztársasági csapatok elfoglalják Trionville várát s a menekülni nem tudó márkit elfogják; a jóléti bizottság biztosa őt mint emigrans halálra ítéli s csakis Marc-arron, a köztársasági csapatok vitéz alezredesének kérelmére változtatja át a guillotina szőlő itéletét golyó általi halálra. A második felvonásban erőteljes vonásokkal rajzolja meg szerző az életéért aggódó márki lelki kétségbeesését, az érintetlen ara ön-feláldozását, aki Marc-arront, ezt a közlegénységből magát alezredessé felküzdött szívvel-lélekkel a köztársaság katonáját igyekszik megnyerni, hogy a testben és lélekben összetört márkit mentse meg. Marc-arron hajthatatlan mindaddig, míg Alaine kezét nem érinti s ezzel lefegyverezi a kötelességének élő katonát, aki saját életének feláldozásával meg is menti a márkit. Alaine azon ígéretét, „tudom a márki megmentésének mi az ára”, nem akarja teljesíteni, mert abban a hiszemben van, hogy Marc-arron csak azért játsza előtte a rettenthetetlen

vitét, a hős önfeláldozót, hogy őt megejtse. Marc-arronnak a konvent csapatának vezérével, Montaluppal folytatott beszélgetését kihallgatva, meggyőződik Alaine, hogy Marc-arron azon árulásáért, hogy des Tresailles márkit megmentette, csakugyan életével lakol — megtörik s Marc-arron iránt olthatatlan szenvedélyre gyulladva, az övé lesz. Ime dióhéjban a darab meséje.

Becses e darab, mint történelmi korszak, amely az akkori állapotokat hűen ábrázolja. Mint színmű, mindvégig érdekes és minden jelenete jellemző a forradalmi állapotokra. Se terünk, se célunk a mű érdeméhez mérten foglalkozni annak bírálatával s csak e pár megjegyzést kockáztattuk. Az előadás során rögtön feltűnt a rendezés kiváló ügyessége, a színpadi technika nehézségeinek tudjuk be, hogy a nap kelését nem tudják fokozatosan beállítani. A szereptudás (s ez is nagy érdem mi nálunk), a kiváló összjáték, a gyors, élénk előadás, mind közreműködött az est sikeréhez.

Hevesi Mariska (Alaine) pazarul ragyogtatta a vidéki színpadokon oly ritka tehetségét: olyan kedves, szeretetreméltó volt mesterkélttség nélküli jellemével, hogy a közönség mindvégig gyönyörűséggel és elragadtatással bámulta játékát. Zúgó tapsvihár volt a jutalma. Nagy gonddal és igen szépen játszotta meg Gózon (Marc-arron) is szerepét. Turai (Montaloup) határozott alakítása igen jó volt. Hevesi Gusztó (Leontin) bájos jelenség s kiforrott erő. Solymosi (Jeromos) ügyesen, Halmai (Prosper) a kellő körültekintéssel mélyedt szerepkörébe. Szándékosan hagytuk utójára Nagy Pált (Ernest), mert ez a nagy műgondot és tehetséget igénylő szerep ezuttal igen gyenge kézben volt. Látszik, hogy foglalkozott szerepével, de mit ér az, ha deklamálásával a legerőteljesebb drámai jelenetek, hadarása miatt komikusá válnak. Az első felvonás alatt már nyugtalankodott is a közönség s kicsi hiba, hogy hangos piszogságra nem tört ki. A darab a zsfolt házat megérdemelte.

Szerda.

Jarnó operetteje, az **Erdészleány** ment másodszor eléggé gördülékeny előadásban. Ma ismételt a karmester tájékozatlanságát hangoztathatjuk, mert az első felvonás közepén csakis Kaposi (Krisztina) lélekjelenléte mentette meg a darabot a teljes összeomlástól. A statisztáló hölgytagok némelyikének bámulatos szép toilletteje hódított, azonban a sikk mellett ajánlatos a diskkrét mozgás is, mert a feltűnni vágyás az elengedhetetlenül szükséges fegyelmet megbontja s az összjáték rovására esik.

—r.

Csütörtök.

Ma Földes Imrének, a jeles magyar társadalmi színműrő nagy sikert aratott színművét, a **Hivatalnok urak**-at adták elő másodszor, amely legközelebb a bécsi Deutsches Theaterban kerül majd színre.

Pompás előadásban láttuk lefolyni az élet nehézségeivel küzdő magán hivatalnokok drámáját. Remete Róth bácsija tuzás nélküli kabinet kép. A legapróbb részletig finoman kidolgozott tipikus alakítás. Sikere őszinte és megérdemelt volt. A társulat drámai starja Hevesi Mariska kitűnően ábrázolta az elkényesztetett és gond nélkül élő fiatal asszonyt. Külön dicsérettel emeljük ki Turai cinikus Brohserjét, Tihányi szenvedélyes és erőteljes Feleki-jét. Solymosi jól játszott. Külső megjelenése egy éhező diurnistára és nem pedig egy savanyu arcu magas cingár

fiatal magánhivatalnokra hasonlított. Gózon, Nicky és Hevesi Gizike hozzájárultak a jó előadáshoz.

Bárd.

Péntek.

Moncton és Caryl kedves zenéjü operetteje, a **Kis szökevény** ment ma másodszor félig üres ház előtt. A zenekar szép és összevágó játéka dicséretes volt. Látszik, hogy figyelmeztetések nem hiábavalók. A karmester maga is elismerést érdemel figyelmes vezetéséért s azért, hogy a dallamok szépségeit körültekintéssel igyekezett érvényre juttatni. A kellő utasítás megadásának hiányában fordulhatott csak elő, hogy Haraszi (Alice) szobacicus dalának megismétlésekor a zenekar szabatos játéka mellett az előadó művésznő a dallam második részének elénekése helyett táncba kezdett. Iván (Tamarind) „ő mondá” kritikán aluli volt.

—r.

Gabonaárak a zombori piacon

1909. évi november hó 26-án.

Rovatvezető: P.

A készáruüzlet mai részleteiről a következőket jelenthetjük:

A buzában mérsékelt volt a forgalom. A hozatal kicsi volt, ámbár a vételkedv élénkült, mégis az árak 20 fillérrel estek.

A zab, az időjárás következtében a jószág még künn van a mezőkön és így a teli takarmányra eddig még nem került a sor. Ez a zab ára is kihatással volt és az árak 10 fillérrel olcsóbbodtak.

Az árpaüzlet lanyha, kereslete és hozatala csekély. Ára változatlan.

A tengeri, morzsolt és csöves állapotban nagy mennyiségben jött a piacra. Élénk vételkedv mellett a morzsolt tengeri és a csövesben is az árak 10—15 fillérrel emelkedtek.

Az árak a következők voltak:

Buza	27:10 K-tól — 27:60 K-ig
Zab	13:20 „ — 13:50 „
Árpa	12:90 „ — 13:10 „
Tengeri morzsolt	10:— „ — 10:05 „
Uj csöves tengeri	6:25 „ — 6:40 „
Bab	— „ — — „
Repce	— „ — — „
Köles	— „ — — „
Kendermag	17:50 „ — 18:— „
Bükkönymag	— „ — — „

Mindent q-kint = 100 kilogrammonként számítva.

HIRDETÉSEK.

2720. szám, 1909.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1909. évi V. 93/3. számú végzése következtében dr. Kenyovits Dávid zombori ügyvéd által képviselt Belyanszky Péter zombori lakos javára 81 kor. 21 fill. s járuléka erejéig 1909. évi november hó 9-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 700 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: csöves kukorica nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1909. évi V. 793/4. sz. végzése folytán 81 kor. 21 fill. tőkekövetelés, ennek 1909. évi február hó 10. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 55 kor. 06 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Csonoplyai ut. 73. szám alatt leendő eszközlésére 1909. évi december hó 11-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is el tognak adatni.

Zombor, 1909. évi november hó 22-én.

Styrum Mór,

kir. bir. végrehajtó.

274—1

12387/tkvi 1909. szám.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Teuchmann Anna végrehajtónak ismeretlen tartózkodásu Teuchmann Sebő végrehajtást szenvedő elleni 3500 korona 82 fillér tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (és a kir. járásbíró) területén lévő, Ószivác község határában tekvő:

1 az ósziváci 179 sz. betétben A. 7. sor, 3788. hr. sz. 573 öles Holéczy Andrásné sz. Teuchmann katalin, Urnauer Jánosné sz. Teuchmann Rozália, Teuchmann Sebestyén, Dvoracek Lajosné sz. Teuchmann Éva, kk. Teuchmann József és kk. Teuchmann Ferenc tulajdonánál bejegyzett szőlőre 588 kor ;

2 u. a. betétben A. 7. sorsz. 3881. hr. sz. ugyanannak tulajdonát alkotó 895 öles szántóra 570 korona ;

3 u. a. betétben A. 8 sorsz. a 6063. hr. sz. ugyanazok tulajdonánál bejegyzett 1 hold 331 öles jószágtestre 1602 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte

Az 1910. évi február hó 1-ő napján délelőtti 10 (tiz) órakor Ószivác községhez tartozó nyilvános árverésen ezen ingatlanok az árverési hirdetményben megállapított kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ ánál alacsonyabb áron el nem adhatók.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígért nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy t. az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár % a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi % áig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad, és a haladéktalanul folytatandó árverésen többé részt nem vehet.

A kincstár, mint árverelő, bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889. XXX. t. c. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1893. XXIII. t. c. alapján alakult központi hitelszövetkezet, a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, a bánatpénz letétele alól fölmentett árverelő a telekkönyvi hatóság felhívásának kézbevételeitől nyolc nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

Zombor, 1909. évi november hó 16. án.

A kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány,

kir. tvszéki bíró.

272—1

Földeladás.

Zombor szab. kir. város határában a „Milesics” szálláscsoportban az új militicsi vasuti állomáshoz közel, egy tagban fekvő 24 $\frac{1}{2}$ kat. hold szántóföld — melyre 16000 korona 6%-os kölcsön van bekebelezve — előnyös feltételek mellett **dr. Henneberg Géza** zombori ügyvéd által azonnal **eladatik**, esetleg **haszonbérbe adatik**.

273—3—2

3—2